

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Львівський національний університет імені Івана Франка
Факультет філософський
Кафедра теорії та історії культури

Затверджено

На засіданні кафедри теорії та історії культури
філософського факультету

Львівського національного університету
імені Івана Франка

(протокол № від 29 серпня 2023 р.)

Завідувач кафедри

Альчук М.П.

Силабус з навчальної дисципліни «Міфологія»,
що викладається в межах ОПП першого (бакалаврського)
рівня вищої освіти для здобувачів
зі спеціальності 034 - Культурологія

Львів 2023

**Силабус курсу «Міфологія»
2023-2024 навчального року**

Назва курсу	Міфологія
Адреса викладання курсу	вул. Університетська, 1, ауд. 341, 340
Факультет та кафедра, за якою закріплена дисципліна	Філософський факультет, кафедра теорії та історії культури
Галузь знань, шифр та назва спеціальності	034-культурологія
Викладачі курсу	Дарморіз Оксана Володимирівна, кандидат філософських наук, доцент
Контактна інформація викладачів	oksana.darmoriz@lnu.edu.ua
Консультації по курсу відбуваються	Консультації в день проведення лекцій/практичних занять (за попередньою домовленістю). Також можливі он-лайн консультації через Skype або подібні ресурси. Для погодження часу он-лайн консультацій слід писати на електронну пошту викладача або дзвонити.
Сторінка курсу	
Інформація про курс	Дисципліна «Міфологія» є нормативною дисципліною з спеціальності «культурологія» для освітньої програми «Культурологія», яка викладається в 3 і 4 семестрах в обсязі _____ кредитів (за Європейською Кредитно-Трансферною Системою ECTS).
Коротка анотація курсу	Курс розроблено таким чином, щоб розкрити специфіку існуючих підходів до теорії міфу, зокрема виявлення його природи, особливостей міфологічного мислення, видів та структури міфів, його головних елементів – символу та ритуалу. Виявити специфіку взаємодії міфу та мистецтва, міфу та релігії, міфу та філософії. Історія існування міфу в культурі розглядається через аналіз первісних міфів, специфіку існування та розвиток міфологічних систем в європейській культурі (на прикладі грецької, римської, кельтської, германоскандинавської та української міфологій), особливості функціонування міфів в сучасному суспільстві.
Мета та цілі курсу	Метою вивчення нормативної дисципліни «Міфологія» є ознайомлення студентів із головними теоріями

	<p>міфу, характеристиками міфологічного мислення та світогляду; особливостями створення та функціонування міфів в сучасній культурі.</p> <p>Після закінчення курсу студент повинен:володіти:</p> <p>Навиками збору, обробки, аналізу та систематизації інформації у сфері теорії та історії міфології;</p> <p>Навиками сприйняття та аналізу текстів, прийомами ведення дискусії та полеміки, навиками публічного мовлення</p> <p>Навиками критичного аналізу та оцінки сучасних наукових досягнень та результатів діяльності щодо вирішення дослідницьких та практичних завдань, зокрема в міждисциплінарних сферах.</p>
<p>Література для вивчення дисципліни</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Дарморіз О. Міфологія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 248 с. 2. Леві-Строс К. Структурна антропологія. – К.: Основи, 2000. 3. Лосев А. Ф. Диалектика мифа // Лосев А. Ф. Миф – число – сутність. – М.: Мысль, 1994. 4. Юнг К. Архетипи колективного несвідомого...//Зарубіжна філософія ХХ ст. -Л., 1993. 5. Фройд З. Тотем і табу. Харків: Фоліо, 2019.272 6. Дюркгайм Е. Первісні форми релігійного життя. – К., 2004 7. Усов Д. В. Міфологізація свідомості в сучасному суспільстві // Актуальні філософські та культурологічні проблеми сучасності. – К.: Знання, 1998. 8. Кун М. А. Легенди і міфи Стародавньої Греції. – Тернопіль, 1993. 9. Парандовський Я. Міфологія. – К., 1977. 10. Міфи стародавніх українців, греків, римлян. — Одеса «Маяк», Редакція «Ріно», 1995. 11. Мусієнко М. С. Древній Рим і його культура. — К., 1999. 12. Галанічев І. М. Міфи Стародавнього Риму. — К., 1989. 13. Смик К. І. та ін. Стародавній Рим і Греція. — К., 2000 14. Гесіод. Теогонія / переклад І. Франка // Франко, І. <i>Зібрання творів</i>. Київ, 1977, Т. 8, С. 314 — 342. 15. Геродот. Історії / переклад з А. Білецького. Київ: Наукова думка, 1993. 16. Гомер. Одиссея / переклад із давньогрецької Б. Тена. Київ: Дніпро, 1963. 17. Napiórkowski M. Mitologia współczesna. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018. – 382 s. 18. Sorel G. Reflections on Violence. – Cambridge: UNIVERSITY PRESS? 2004. – 300 p. 19. Cassirer E. The myth of the state. Yale University Press, New Haven & London (September 10, 1961

Тривалість курсу	_____ год.
Обсяг курсу	<p>1 семестр: 32 год. аудиторних занять. З них 16 год. лекцій, 16 год. практичних занять та _____ год. самостійної роботи</p> <p>2 семестр: 48 год. аудиторних занять, з яких 16 год. лекцій, 32 год. практичних занять та _____ год. самостійної роботи.</p>
Очікувані результати навчання	<p>Після завершення цього курсу студент буде :</p> <p>Знати:</p> <ul style="list-style-type: none"> Головні теорії міфу, характеристики міфологічного мислення та світогляду; Особливості існування міфів у первісній культурі; Специфіку розвитку міфологічних систем, котрі існували в європейській культурі; Характеристики існування соціальних міфів, їх головні форми, природу, етапи розвитку, головні риси соціальної міфології. <p>вміти:</p> <ul style="list-style-type: none"> Ідентифікувати елементи міфологічних систем, співвідносити їх з етапами розвитку певної міфології; Аналізувати взаємовпливи різних міфологічних систем між собою та їх вплив на розвиток європейської культури;

	Аналізувати риси міфологічного мислення за міфологічними сюжетами та проявами міфологічної поведінки.
Ключові слова	Міф, міфологічна свідомість, символ, ритуал, первісна міфологія, грецька міфологія, римська міфологія, кельтська міфологія, германо-скандинавська міфологія, українська міфологія, соціальна міфологія.
Формат курсу	Очний-дистанційний
	Проведення лекцій, семінарських занять та консультацій для кращого розуміння тем
Теми	Схема курсу в додана в кінці силабусу у вигляді таблиці.
Підсумковий контроль, форма	іспит в кінці 2 навчального семестру
Пререквізити	Для вивчення курсу студенти потребують базових знань з спеціалізованих філософських дисциплін, достатніх для сприйняття категоріального апарату, розуміння джерел.
Навчальні методи та техніки, які будуть використовуватися під час викладання курсу	Презентація, лекції, колаборативне навчання, дискусії, наукові доповіді.
Необхідне обладнання	Проектор
Критерії оцінювання (окремо для кожного виду навчальної діяльності)	<p>Оцінювання проводиться за 100-бальною шкалою. Бали нараховуються за наступним співвідношенням: 100 балів вираховується як 100% опрацьованих завдань.</p> <p>Підсумкова максимальна кількість балів -100.</p> <p>Письмові роботи: Очікується, що студенти виконають декілька видів письмових робіт (есе, вирішення кейсу). Академічна доброчесність: Очікується, що роботи студентів будуть їх оригінальними дослідженнями чи міркуваннями. Відсутність посилань на використані джерела, фабрикування джерел, списування, втручання в роботу інших студентів становлять, але не обмежують, приклади можливої академічної недоброчесності. Виявлення ознак академічної недоброчесності в письмовій роботі студента є підставою для її незарахування викладачем, незалежно від масштабів плагіату чи обману. Література. Уся література, яку студенти не зможуть знайти самостійно, буде надана викладачем виключно в освітніх цілях без права її передачі третім особам. Студенти заохочуються до використання також й іншої літератури та джерел, яких немає серед рекомендованих.</p> <p>Жодні форми порушення академічної доброчесності не толеруються.</p>

Опитування	Анкету-оцінку з метою оцінювання якості курсу буде надано по завершенню курсу.
-------------------	--

Схема курсу

2 семестр

Тиж. / дата / год.-	Тема, план, короткі тези	Форма діяльності (заняття)* *лекція, самостійна, дискусія, групова робота)	Література.*** Ресурси в інтернеті	Завдання, год	Завдання для самостійного опрацювання
2/12.02/2	Організаційне заняття	Семінарське заняття			
2/15.02/2	Тема 7. Кельтська міфологія Дохристиянські традиції європейських народів у житті середньовічної людини. Кельтська міфологія як специфічна система європейських дохристиянських уявлень. Уявлення про безсмертя душі та потойбічний світ. Космологічні уявленнями кельтів. Священні місця та об'єкти. Друїди – жерці	лекція	Дарморіз О. Міфологія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. Історія європейської ментальности / За ред. П. Дінцельбахера. – Львів: Літопис, 2004		Мотиви міфів Західної Європи у творах Дж. Р. Р. Толкіна

3/22.02/2	Кельтська міфологія: знане та приховане	Семинарське заняття	<u>What We Don't Know About the Ancient Celts Celtic Religion — What Information do we really have</u>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Кельтська міфологія як солярний культ 2. Таємний характер кельтської міфологічної системи 3. Ритуали та жертвоприношення
4/26.02/2	Цикл легенд про короля Артура. Давньоірландські саги.	Семинарське заняття	<p>Король Артур: міф та історія // https://lvivmedievalclub.wordpress.com/2021/06/24/%D0%BA%D0%BE%D1%80%D0%BE%D0%BB%D1%8C-%D0%B0%D1%80%D1%82%D1%83%D1%80-%D0%BC%D1%96%D1%84-%D1%82%D0%B0-%D1%96%D1%81%D1%82%D0%BE%D1%80%D1%96%D1%8F/</p> <p>Героїчний епос. Пісня про мого Сіда. Пісня про Роланда. Епічні поеми. — Львів: «Червона Калина», 2002.</p>	Обговорення індивідуальних завдань по циклу короля Артура та ірландських сагах
4/29.02/2	Тема 8. Германоскандинавська міфологічна система в контексті формування європейської культури Джерела германоскандинавської	лекція	<p>Дарморіс О. Міфологія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 248 с.</p> <p>Гейман Н. Скандинавська міфологія. К.: КМ-БУКС, 2017.</p> <p>Старша Едда. К.: В-во Жупанського, 2020.</p>	

	міфології. Космологія германо-скандинавської міфологічної системи. Вищі боги. Другорядні божества германо-скандинавів. Міфологічні істоти: хтонічні та вогняні велетні, валькірії та ейнхерії. Нижча міфологія (альви, гноми, ельфи та цверги). Своєрідність есхатологічних міфів.				
5/7.03/2	Космологія в германо-скандинавів. Пантеон богів	Семінарське заняття	Д Гейман Н. Скандинавська міфологія. К.: КМ-БУКС, 2017. Старша Едда. К.: В-во Жупанського, 2020.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Уявлення про світобудову 2. Аси і вани як відображення соціального устрою 3. Рагнарьок: особливості есхатологічних міфів 	Персонажі германо-скандинавської міфології сучасній культурі
6/11.03/2	Нижча міфологія в германо-скандинавській міфологічній системі	Семінарське заняття	Гейман Н. Скандинавська міфологія. К.: КМ-БУКС, 2017. Старша Едда. К.: В-во Жупанського, 2020. Молодша Едда. К. 2024	<ol style="list-style-type: none"> 1. Другорядні божества 2. Міфологічні істоти 3. Магічні предмети 	
6/14.03/2	Тема. Українська міфологія	лекція	Дарморіз О. Міфологія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. 248 с.		

	<p>Вища міфологія давніх українців. Найдавніші обряди та ритуали. Побутові та сімейні жертвоприношення слов'ян. Святилища: особливості архітектури та розміщення. Двовір'я в українській культурі.</p>		<p>Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. – К.,1992.</p>		
9/1.04/2	Вища міфологія українців	Семінарське заняття	<p>Воропай О. Звичаї нашого народу. Етнограф. Нарис: В 2т. –К.,1991 Булашев Г. Український народ у своїх легендах, релігійних поглядах та віруваннях. – К.,1992.</p>	<p>1. Верховні божества української міфології. 2. Божества, пов'язані календарним циклом. 3. Проблема верховного божества слов'ян. 4. Пантеон князя Володимира.</p>	<p>«Збруцький ідол» - справжній артефакт чи мстифікація</p>
10/4.04/2	Двовір'я в українській культурі	Семінарське заняття	<p>Гнатюк В. Нариси з української міфології. Львів, 2000, Масрчик М. Ритуал і тіло Петров В. Передхристиянські релігійно-світоглядові елементи. Генеза народних звичаїв і обрядів // Енциклопедія українознавства.</p>	<p>1. Християнізація / демонізація міфологічних божеств 2. Християнізація свят календарного циклу</p>	

10/11.04/2	<p>Тема 10. Міфологічність християнізованої західноєвропейської середньовічної культури</p> <p>Християнство та язичницькі вірування. Асиміляція християнством символів, образів, ритуалів і міфів середземноморської культури. Поняття “двовір’я”. Трансформація дохристиянських вірувань європейців у культ святих та календарні свята. Магія в середньовічній Європі. Зародження соціальної міфології. “Міф про походження”. Цінності придворної культури та рицарства. “Урбанізація” селянських свят.</p>	лекція	Ле Гофф Ж. Середньовічна уява. – Львів, 2007. Історія європейської ментальности / За ред. П. Дінцельбахера. – Львів: Літопис, 2004		
11/15.04/2	<p>Магія в європейській християнізованій культурі</p>	Семінарське заняття	Ле Гофф Ж. Середньовічна уява. – Львів, 2007. Історія європейської ментальности / За ред. П. Дінцельбахера. – Львів: Літопис, 2004	Дискусія на тему: чи існувала магія в середньовічі (pro et contra). Із залученням усіх студентів	Християнізована міфологічна символіка

12/18.04/2	Лицарство як вияв соціальної міфології	Семінарське заняття	Уко У. Історія європейської цивілізації. Середньовіччя. Собори. Лицарі. Міста. К., 2018. Maurice Keen. <i>Chivalry, London, 2022</i> // https://archive.org/details/chivalry0000keen/page/n1/mode/2up	<ol style="list-style-type: none"> 1. Лицарство: формування нового соціального стану та його міфів 2. Лицарський турнір як нове свято 3. Лицарські церемонії 	
12/22.04/2	<p>Тема 11. Соціальна міфологія Нового часу</p> <p>Ідеологія як міф нового та новітнього часу. Теорії соціального міфу (А. Шопенгауер, Ф. Ніцше, Ж. Сорель, В. Парето, З. Фройд, К.-Г. Юнг).</p> <p>“Міф про героя” як основа соціальної міфології. Нація як міфологізована соціальна спільнота.</p> <p>Ритуалізованість ідеології. Виникнення “священних місць”. Ювілеї як соціально оформлені ідеологічні ритуали.</p>	лекція	<p>Napiórkowski M. <i>Mitologia współczesna</i>. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018. – 382 s.</p> <p>Sorel G. <i>Reflections on Violence</i>. – Cambridge: UNIVERSITY PRESS? 2004. – 300 p.</p> <p>Cassirer E. <i>The myth of the state</i>. Yale University Press, New Haven & London (September 10, 1961</p>		

13/25.04/2	Соціальний міф як соціокультурний феномен	Семінарське заняття	Napiórkowski M. Mitologia współczesna. – Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN, 2018. – 382 s. Sorel G. Reflections on Violence. – Cambridge: UNIVERSITY PRESS? 2004. – 300 p. Cassirer E. The myth of the state. Yale University Press, New Haven & London (September 10, 1961 Дарморіз О. Соціальна міфологія як явище в європейській культурі Нового часу // PROSOPON. Europejskie Studia Społeczno-Humanistyczne. Nr. 1. Warszawa, 2011. S. 103–122.	1. Соціальні аспекти первісних, релігійних та середньовічних міфів. 2. Соціальний міф Нового часу. 3. Сучасний соціальний міф.	
14/29.04/2	Ритуальний вимір соціального міфу	Семінарське заняття	Коннертон П., Як суспільства пам'ятають, Ніка-Центр, Київ 2013. Нора П., Теперішнє, нація, пам'ять, ТОВ «Вид-во “Кліо”», Київ 2014. Тэрнер В. Символ и ритуал. М.: Наука, 1983. 277 с. Шацька Б. Минуле – пам'ять – міт. Чернівці: Книги ХНІ ст., 2011	1. Ритуалізація суспільного простору. 2. Ритуали як форма збереження колективної пам'яті.	
14/2.05/2	Тема 12. Соціальна міфологія ХХ ст Найзначніші міфи в ідеології ХХ ст. “Міф повернення до джерел”. “Міф про благородне походження. Міфологія Третього Райху. Соціалістичний міф як підґрунтя радянської ідеології. Міфологізованість демократичної ідеології.	лекція	Дарморіз О. Міфологія. Львів: ЛНУ імені Івана Франка, 2010. Арендт Х. Джерела тоталітаризму. К.: Дух і літера, 2005. 584 с.		
15/6.05/2	Нацистська міфологія	Семінарське заняття		1. Міфологія як основа	Міфи демократичного

			<p>Вільям Ширер - «Злет і падіння Третього Райху. Історія нацистської Німеччини. Т.1. Наш формат, 2022. 704с</p> <p>Silberklang, David. "Roots of Nazi Ideology". Yad Vashem. Retrieved 31 December 2022.</p> <p>Burnett, David L. (2013). The making of a Nazi hero : the murder and myth of Horst Wessel. London.</p> <p>Mazal Holocaust Collection, Jay W. (1974). The mythical world of Nazi war propaganda, 1939-1945</p> <p>О. Р. Давлетов З'ЇЗДИ НСДАП ДОБИ ВЕЙМАРСЬКОЇ РЕСПУБЛІКИ ЯК ЗАСІБ ВПЛИВУ НА ПОЛІТИЧНІ СИМПАТІЇ НАСЕЛЕННЯ НІМЕЧЧИНИ (1919-1933 pp.) // http://nbuv.gov.ua/UJRN/Npifznu_2013_37_46</p> <p>Гінда В., Стельникович С."Фабрика дітей Гімmlера". Як нацисти викрадали неповнолітніх з окупованих територій // Локальна історія https://localhistory.org.ua/texts/statti/fabrika-ditei-gimmlera-iak-natsisti-vikradali-perovnolitnikh-z-okupovanikh-teritorii/</p> <p>О.Р.Давлетов. «Гітлерюгенд»: від «Загону Адольфа Гітлера» до єдиної державної молодіжної організації «третього рейху» (1922-1939 pp.): нариси. – Запоріжжя . 2006</p>	<p>нацистської ідеології</p> <ol style="list-style-type: none"> 2. Основні міфи Третього Райху 3. Ритуали 4. Засоби розповсюдження соціальних міфів 	суспільства
16/9.05/2	Радянська міфологія	Семінарське заняття	<p>Почепцов Г. Тоталітарна людина. К.: Глобус, 1994.</p> <p>Скельчик С. Імперія пам'яті. Російсько-українські стосунки в радянській Історичній уяві. Київ: Критика, 2008. 303 с.</p> <p>Тихолаз А. Радянська та пострадянська міфологія в світлі філософії міфології / Анатолій Тихолаз // Дух і літера. - 1998. - № 3-4. - С. 84-91</p> <p>Bouchard G. Social Myths and Collective Imaginaries / trans. by H. Scott. Toronto:</p>	<p>Опрацювання на вибір одного з міфів радянської ідеології (його зв'язок з теперішнім світом)</p>	

			University of Toronto Press, 2017. 186 p. Gill G. Symbols and Legitimacy in Soviet Politics. Cambridge: Cambridge University Press, 2011. 356 p		
16/13.05/2	<p>Тема 13. Сучасна соціальна міфологія</p> <p>Розповсюдження соціального міфу на сучасному етапі. Інформація як особливий вид ідеологічного впливу в постіндустріальному суспільстві. Основні міфологічні структури, котрі використовуються засобами масової інформації у впливі на масову свідомість. Міфи в науці, мистецтві,</p>	лекція	<p>Почепцов Г. Сучасні інформаційні війни. К.: Видавничий дім «Києво-Могилянська академія», 2016. 504 с.</p> <p>Modern Mythology // https://library.acropolis.org/modern-mythology</p> <p>Судин Д. Національні міфи в сучасній Україні // Україна модерна // https://uamoderna.com/md/sudyn-national-myths/</p>	1.	

	повсякденній діяльності.				
--	--------------------------	--	--	--	--